

Ontwikkelcentrum helpt bij het delen van kennis

Aoc's hebben, zoals veel andere organisaties, weinig vat op de kennis die in hun instelling aanwezig is en scholen hebben soms het gevoel afhankelijk te zijn van toevallige personen, denkt Wim Drost van het Ontwikkelcentrum in Ede. "Ook bij het Ontwikkelcentrum zelf speelt dit probleem en daarom hebben we er ons in verdiept." Hij denkt dat zijn organisatie kan ondersteunen bij het gestructureerd delen van kennis. "We hebben geen wondermiddel, maar wel kleine succesjes."

“Kennis delen is lastig en scholen zijn daar niet goed in”, betoogt Wim Drost, directeur van het Ontwikkelcentrum. Als voorbeeld noemt hij dat veel kennis wegvalt wanneer docenten van een school vertrekken. Vaak nemen ze zelfs hun eigen archief, netwerk, leermiddelen en andere spullen mee, legt hij uit. Hij denkt dat zijn instelling een rol kan spelen om versnipperde kennis op een aoc vast te leggen in de vorm van leermiddelen of te helpen bij het spreiden van kennis in een school. “Voor de complete sector zien we dit als een gedeelte van onze taak, in onze leermiddelen wordt immers veel van de ‘know-how’ vastgelegd die er bij de specialisten binnen de aoc’s aanwezig is. Maar daarmee ben je er nog niet, er is nog veel meer mogelijk.”

exploiteren. Op macroniveau, kijkend naar de landbouwinstellingen, creëren onderzoeksinstellingen en soms ook aoc's kennis. Het Ontwikkelcentrum speelt een rol in het vastleggen en delen van kennis. Aoc's spelen een rol in het exploiteren van kennis.

Drie jaar geleden begon Drost met zijn medewerkers, na inleidingen van deskundigen als Mathieu Weggemans, na te denken over kennismangement. Voor het managen van kennis is het niet voldoende om te werken met tools als een database, internet of boeken, meent Drost: “De menselijke factor speelt een belangrijke rol in de kenniscirkel. Kennis delen doe je door ontmoeting, door mensen met elkaar in gesprek te laten komen. Want kennis is meer dan alleen informatie. Het gaat ook om ervaringen, opvattingen en vaardigheden.”

Ontmoeting

Het delen van kennis is een onderdeel van kennismangement. “Een begrip dat misschien abstract en vaag is,” erkent Drost, “maar het helpt ons een plek te vinden in het kennissysteem.” Kennis doorloopt in zijn visie een cyclisch proces van vier stappen: de kenniscirkel. Na creatie van kennis moet je het vastleggen. Vervolgens kun je de kennis delen en

Kenniscafé

Drost is van mening dat zijn organisatie kan helpen om mensen te helpen kennis boven tafel te krijgen en te delen. Hij heeft daar een leuke oplossing voor. Iedere maand op een maandagmiddag om half vier komen alle medewerkers van het Ontwikkelcentrum bij elkaar in het kenniscafé. Een van de medewerkers geeft vervolgens op basis van zijn of haar verse →

FOTO: JAN NIJMAN

◀ **Wim Drost: "Kennis delen doe je door ontmoeting, door mensen met elkaar in gesprek te laten komen"**

kennis en ervaring een korte inleiding op een relevant onderwerp. Zo zal Ariëtte Huisman binnenkort iets vertellen over het concept landbouwbreed. Ze zal dan een kennis-A-viertje (een K-viertje) op tafel leggen en daarna moet iedereen er aan de slag met een oefening, waarbij het onderwerp van alle kanten verkend en becommentarieerd wordt. Om vijf uur stopt het. Meestal levert zo'n middag iets op, soms eindigt het in chaos. "Het is niet een wondermiddel om kennis te delen," beaamt hij, "maar de charme zit hem in het vaste stramien, het duurt hooguit anderhalf uur en er is een helder doel. Bovendien combineren we het vaak met het vieren van een succes en komt er taart op tafel." Hij denkt dat hij zo'n kenniscafé ook op scholen zou kunnen uitvoeren. "We zouden dan kunnen helpen bij de opstart, het implementeren van de systematiek. Andere uitgeverijen die met hetzelfde kennisprobleem worstelden hebben we hierbij al ondersteund."

Bij de educatieve uitgeverijen Malmberg of ThiemeMeulenhoff bijvoorbeeld, klanten van het Ontwikkelcentrum, werkt hij met een andere standaardwerkvorm om kennis te delen: het onderling consult. Drie mensen

bespreken een probleem volgens een vaste structuur. Een persoon is probleemeigenaar, de tweede is waarnemer en de derde is analist. De probleemeigenaar mag in vijf minuten vertellen wat zijn probleem is. De anderen mogen hem niet onderbreken. Na die vijf minuten gaat de waarnemer vijf minuten lang vragen stellen als: 'Heb je daar aan gedacht?' De bedoeling is dat de probleemeigenaar zijn probleem verder verkent. De analist gaat daarna twee dingen doen. In vijf minuten vertelt hij hoe hij denkt dat het probleem in elkaar zit: 'Ik denk dat het probleem meer daar zit' en vervolgens eindigt hij met een aantal tips. In een kwartier heeft de probleemeigenaar zijn probleem diep verkend, hij heeft een analyse gehoord en heeft een paar concrete tips meegekregen. "Ik vind dit een typisch voorbeeld van ontmoeten waar je elkaars kennis deelt", besluit Drost zijn uitleg.

Boekjes

Drost vindt dat het Ontwikkelcentrum een rol moet spelen om aoc's te helpen de kennis te delen en te exploiteren. "Natuurlijk blijven we

'leermiddelenmaker', maar in de tien jaar dat we bestaan zijn we steeds meer dienstverlener geworden." Hij wil aoc's bijvoorbeeld helpen om efficiënter met leermiddelen om te gaan, om faciliteiten te bieden zodat ze leermiddelen kunnen maken of implementeren. "Die dienstverlening wordt een belangrijker onderdeel van ons werk, waarbij we blijven focussen op leermiddelen." Aan het slot van het gesprek, waarin hij nog even terugblijkt op het tienjarig bestaan van het Ontwikkelcentrum, vertelt hij over plannen om ict-toepassingen te gebruiken voor leermiddelen. Maar de boekjes blijven, benadrukt hij: "Boeken zijn zo handig. Het worden wel minder boekjes – niet geen boekjes – en meer andere dingen zodat mensen beter leren kennis delen. We hebben niet de oplossing voor alle problemen, maar wel het gevoel dat we een paar succesjes hebben die er aan bij kunnen dragen."

Jan Nijman